

JOAN F. MIRA

“El president Companys i el seu govern van ser condemnats a trenta anys de presó. Tot per tal d’enderezar la actitud desleal de un amplio sector del nacionalismo catalán del momento’. Bé, doncs: aquest és el precedent invocat pel professor Andrés de Blas, i qui no siga constitucionalment lleial, patriòticament constitucional ja sap el què li pot passar.”

Un patriotisme constitucional

Vostès ja deuen haver llegit més d’una vegada, estimats lectors d’estiu, que el nacionalisme espanyol feliçment vigent és una ideologia liberal, democràtica, pacífica i respectuosa, que té com a contingut i fonament la lleialtat constitucional. El pensament de l’escola de Frankfurt, vaja, traslladat a l’escola de Madrid. Perfectament. Fa pocs dies, un dels més acreditats representants d’aquesta ideologia nacional espanyola, de nom Andrés de Blas Guerrero, catedràtic de Teoria de l’Estat (que ja és una càtedra ben impressionant, valga’m Déu!), pensador públic en tribunes, congressos, simposis i debats, es despatxava amb un impagable article de títol *Posible ofensiva secesionista del nacionalismo vasco*, pàgina d’honor del diari més liberal i constitucional del Regne d’Espanya. I deia, per exemple, que si els bascos continuen amb l’ofensiva esmentada (no l’ofensiva d’ETA i companyia, sinó l’“ofensiva” del Govern del País Basc, del seu president i de la majoria parlamentària que el sosté), cal pensar ja en la resposta inevitable, i en la seua justificació, perquè *“en un escenario democrático la fuerza debe ir siempre acompañada de la legitimación aportada por un discurso político convincente y razonable”*. Vol dir que, com que la força és necessària, cal per endavant el “discurs polític”. Almenys no enganyen ningú. El discurs es fonamenta en *“elementales razones de supervivencia del Estado y la nación espanoles”*, en virtut de les quals *“no sería difícil de entender el rechazo a la eventual iniciativa del nacionalismo vasco”*. Sembla que, si la iniciativa basca prospera (referèndum consultiu, majoria per l’autodeterminació, referèndum per la sobirania) no podrà sobreviure la nació espanyola, i tampoc el seu estat, o això afirma el teòric de la càtedra. I la legítima defensa ho justifica tot: *“Un rechazo que habrá de explicitarse en todos los frentes.”* Avisant que Espanya impedirà que un hipotètic País Basc independent tinga lloc en el marc europeu. Avisant que el patriotisme constitucional, reforçat per *“un genuino nacionalismo espanol de signo liberal”*, és ben present i actiu, disposat a *“arropar un eventual recurso a medidas de excepción proporcionadas al posible desafío nacionalista”*. Clar i ras: si l’altre nacionalisme ens desafia, el nostre farà el que ha de fer, que ja saben què és. *“Que no dude el nacionalismo vasco de que esas medidas se tomarán de no quedar otro remedio.”*

Quines mesures? Recordem la història, diu el teòric de l’estat: *“España tiene un antecedente en la adopción de una posición de fuerza ante el desafío al orden constitucional por parte de un poder autónomo: Cataluña, octubre de 1934.”* Que va ser quan el president Companys proclamà, no la independència, sinó *“l’Estat Català dins la República Federal Espanyola”*, amb la fórmula de Macià. I el Govern de Madrid, constitucional, patriota, proclamà l’estat de guerra, envià l’artilleria i les metralladores contra el palau de la Generalitat, i va suprimir l’Estatut. Dos mesos després, hi havia 3.400 detinguts polítics a Catalunya, la major part dels ajuntaments havien estat destituïts, els centres polítics clausurats, i eren vigents la censura de premsa i l’estat d’excepció. El president Companys i el seu govern van ser condemnats a trenta anys de presó. Tot per tal d’*“enderezar la actitud desleal de un amplio sector del nacionalismo catalán del momento”*. Bé, doncs: aquest és el precedent invocat pel professor Andrés de Blas, i qui no siga constitucionalment lleial, patriòticament constitucional, ja sap què li pot passar. Artilleria, i trenta anys de presidi. Artilleria democràtica, això sí. Presidi liberal.